

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే

॥ చతుర్థః సర్గః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ చతుర్థః సర్గః ॥

శ్రీరామప్రభృతిభిః సహ వానరసైన్యస్య ప్రస్థానం సాగరతట్ నివేశశ్చ

శ్రుత్వా హనూమతో వాక్యం యథావదనుపూర్వశః |
తతోఽబ్రవీన్మహాతేజా రామః సత్యపరాక్రమః || 6.4.1 ||

యన్నివేదయసే లంకాం పురీం భీమస్య రక్షసః |
క్షిప్రమేనాం వధిష్యామి సత్యమేతద్ బ్రవీమి తే || 6.4.2 ||

అస్మిన్ ముహూర్తే సుగ్రీవ ప్రయాణమభిరోచయ |
యుక్తో ముహూర్తే విజయే ప్రాప్తో మధ్యం దివాకరః || 6.4.3 ||

సీతాం హృత్వా తు తద్ యాతు క్వాసౌ యాస్యతి జీవితః |
సీతా శ్రుత్వాభియానం మే ఆశామేష్యతి జీవితే |
జీవితాంతేఽమృతం స్పృష్ట్వా పీత్వామృతమివాతురః || 6.4.4 ||

ఉత్తరాఫాల్గునీ హ్యద్య శ్వస్తు హస్తేన యోక్ష్వతే |
అభిప్రయామ సుగ్రీవ సర్వానీకసమావృతాః || 6.4.5 ||

నిమిత్తాని చ పశ్యామి యాని ప్రాదుర్భవంతి వై |
నిహత్య రావణం సీతామానయిష్యామి జానకీం || 6.4.6 ||

ఉపరిష్ఠాద్ధి నయనం స్ఫురమాణమిమం మమ |
విజయం సమనుప్రాప్తం శంసతీవ మనోరథం || 6.4.7 ||

తతో వానరరాజేన లక్ష్మణేన సుపూజితః |
ఉవాచ రామో ధర్మాత్మా పునరప్యర్థకోవిదః || 6.4.8 ||

అగ్రే యాతు బలస్యాస్య నీలో మార్గమవేక్షితుం |
వృతః శతసహస్రేణ వానరాణాం తరస్వినాం || 6.4.9 ||

ఫలమూలవతా నీల శీతకాననవారిణా |
పథా మధుమతా చాశు సేనాం సేనాపతే నయ || 6.4.10 ||

దూషయేయుర్ధురాత్మానః పథి మూలఫలోదకం |
రాక్షసాః పథి రక్షేథాస్తేభ్యస్త్యం నిత్యముద్యతః || 6.4.11 ||

నిమ్నేషు వనదుర్గేషు వనేషు చ వనౌకసః |
అభిప్లత్యాభిపశ్యేయుః పరేషాం నిహితం బలం || 6.4.12 ||

యత్తు ఫల్గు బలం కించిత్ తదత్రైవోపపద్యతాం |
ఏతద్ధి కృత్యం ఘోరం నో విక్రమేణ ప్రయుజ్యతాం || 6.4.13 ||

సాగరౌఘనిభం భీమమగ్రానీకం మహాబలాః |
కపిసింహాః ప్రకర్షంతు శతశోఽథ సహస్రశః || 6.4.14 ||

గజశ్చ గిరిసంకాశో గవయశ్చ మహాబలః |
గవాక్షశ్చాగ్రతో యాతు గవాం దృప్త ఇవర్షభః || 6.4.15 ||

యాతు వానరవాహిన్యా వానరః ప్లవతాం పతిః |
పాలయన్ దక్షిణం పార్శ్వమృషభో వానరర్షభః || 6.4.16 ||

గంధహస్తీవ దుర్ధర్షస్తరస్వీ గంధమాదనః |
యాతు వానరవాహిన్యాః సవ్యం పార్శ్వమధిష్ఠితః || 6.4.17 ||

యాస్యామి బలమధ్యేఽహం బలౌఘమభిహర్షయన్ |
అధిరుహ్య హనూమంతమైరావతమివేశ్వరః || 6.4.18 ||

అంగదేనైష సంయాతు లక్ష్మణశ్చాంతకోపమః |
సార్యభౌమేన భూతేశో ద్రవిణాధిపతిర్యథా || 6.4.19 ||

జాంబవాంశ్చ సుషేణశ్చ వేగదర్శీ చ వానరః |
ఋక్షరాజో మహాబాహుః కుక్షిం రక్షంతు తే త్రయః || 6.4.20 ||

రాఘవస్య వచః శ్రుత్వా సుగ్రీవో వాహినీపతిః |
వ్యాదిదేశ మహావీర్యో వానరాన్ వానరర్షభః || 6.4.21 ||

తే వానరగణాః సర్వే సముత్పత్య మహౌజసః |
గుహాభ్యః శిఖరేభ్యశ్చ ఆశు పుప్లువిరే తదా || 6.4.22 ||

తతో వానరరాజేన లక్ష్మణేన చ పూజితః |
జగామ రామో ధర్మాత్మా ససైన్యో దక్షిణాం దిశం || 6.4.23 ||

శతైః శతసహస్రైశ్చ కోటిభిశ్చాయుతైరపి |
వారణాభైశ్చ హరిభిర్యయౌ పరివృతస్తదా || 6.4.24 ||

తం యాంతమనుయాంతీ సా మహతీ హరివాహినీ |
హృష్టాః ప్రముదితాః సర్వే సుగ్రీవేణాపి పాలితాః || 6.4.25 ||

ఆప్లవంతః ప్లవంతశ్చ గర్జంతశ్చ ప్లవంగమాః |
క్ష్యేలంతో నినదంతశ్చ జగ్ముర్వైః దక్షిణాం దిశం || 6.4.26 ||

భక్తయంతః సుగంధీని మధూని చ ఫలాని చ |
ఉద్వహంతో మహావృక్షాన్ మంజరీపుంజధారిణః || 6.4.27 ||

అన్యోన్యం సహసా దృష్టా నిర్వహంతి క్షిపంతి చ |
పతంతశ్చోత్పతంత్యన్యే పాతయంత్యపరే పరాన్ || 6.4.28 ||

రావణో నో నిహంతవ్యః సర్వే చ రజనీచరాః |
ఇతి గర్జంతి హరయో రాఘవస్య సమీపతః || 6.4.29 ||

పురస్తాదృషభో నీలో వీరః కుముద ఏవ చ |
పంథానం శోధయంతి స్మ వానరైర్బహుభిః సహ || 6.4.30 ||

మధ్యే తు రాజా సుగ్రీవో రామో లక్ష్మణ ఏవ చ |
బలిభిర్బహుభిర్భ్రమైర్వృతః శత్రునిబర్హణః || 6.4.31 ||

హరిః శతబలిర్వీరః కోటిభిర్దశభిర్వృతః |
సర్వామేకో హ్యవప్టభ్య రరక్ష హరివాహినీం || 6.4.32 ||

కోటీశతపరీవారః కేసరీ పనసో గజః |
అర్కశ్చ బహుభిః పార్శ్వమేకం తస్యాభిరక్షతి || 6.4.33 ||

సుషేణో జాంబవాంశ్చైవ ఋక్షైర్బహుభిరావృతౌ |
సుగ్రీవం పురతః కృత్వా జఘనం సంరరక్షతుః || 6.4.34 ||

తేషాం సేనాపతిర్వీరో నీలో వానరపుంగవః |
సంపతన్ ప్లవతాం శ్రేష్ఠస్తద్ బలం పర్యవారయత్ || 6.4.35 ||

దరీముఖః ప్రజంఘశ్చ జంభోఽథ రభసః కపిః |
సర్వతశ్చ యయుర్వీరాస్త్యరయంతః ప్లవంగమాన్ || 6.4.36 ||

ఏవం తే హరిశార్దూలా గచ్ఛంతి బలదర్పితాః |
అపశ్యంత గిరిశ్రేష్ఠం సహ్యాం గిరిశతాయుతం || 6.4.37 ||

సరాంసి చ సుపుల్లాని తటాకాని వరాణి చ |
రామస్య శాసనం జ్ఞాత్వా భీమకోపస్య భీతవత్ || 6.4.38 ||

వర్జయన్ నాగరాభ్యాశాంస్తథా జనపదానపి |
సాగరౌఘనిభం భీమం తద్ వానరబలం మహత్ || 6.4.39 ||

నిఃససర్ప మహాఘోరం భీమఘోషమివార్ణవం |
తస్య దాశరథేః పార్శ్వే శూరాస్తే కపికుంజరాః || 6.4.40 ||

తూర్ణమాపుప్లువుః సర్వే సదశ్వా ఇవ చోదితాః |
కపిభ్యాముహ్యమానౌ తౌ శుశుభాతే నరర్షభౌ || 6.4.41 ||

మహద్భ్యామివ సంస్పృష్టౌ గ్రహాభ్యాం చంద్రభాస్కరౌ |
తతో వానరరాజేన లక్ష్మణేన సుపూజితః || 6.4.42 ||

జగామ రామో ధర్మాత్మా ససైన్యో దక్షిణాం దిశం |
తమంగదగతో రామం లక్ష్మణః శుభయా గిరా || 6.4.43 ||

ఉవాచ పరిపూర్ణార్థం పూర్ణార్థప్రతిభానవాన్ |
హృతామవాప్య వైదేహీం క్షిప్రం హత్వా చ రావణం || 6.4.44 ||

సమృద్ధార్థః సమృద్ధార్థామయోధ్యాం ప్రతియాస్యసి |
మహాంతి చ నిమిత్తాని దివి భూమౌ చ రాఘవ || 6.4.45 ||

శుభాని తవ పశ్యామి సర్వాణ్యేవార్థసిద్ధయే |
అనువాతి శివో వాయుః సేనాం మృదుహితః సుఖః || 6.4.46 ||

పూర్ణవల్గుస్వరాశ్చేమే ప్రవదంతి మృగద్విజాః |
ప్రసన్నాశ్చ దిశః సర్వా విమలశ్చ దివాకరః || 6.4.47 ||

ఉశనా చ ప్రసన్నార్చిరను త్వాం భార్గవో గతః |
బ్రహ్మరాశిర్విశుద్ధశ్చ శుద్ధాశ్చ పరమర్షయః |
అర్చిష్మంతః ప్రకాశంతే ధ్రువం సర్వే ప్రదక్షిణం || 6.4.48 ||

త్రిశంకుర్విమలో భాతి రాజర్షిః సప్రరోహితః |
పితామహః పురోఽస్మాకమిక్ష్వాకూణాం మహాత్మనాం || 6.4.49 ||

విమలే చ ప్రకాశేతే విశాఖే నిరుపద్రవే |
నక్షత్రం పరమస్మాకమిక్ష్యాకూణాం మహాత్మనాం || 6.4.50 ||

నైర్వృతం నైర్వృతానాం చ నక్షత్రమతిపీడ్యతే |
మూలో మూలవతా స్పృష్టో ధూప్యతే ధూమకేతునా || 6.4.51 ||

సర్వం చైతద్ వినాశాయ రాక్షసానాముపస్థితం |
కాలే కాలగృహీతానాం నక్షత్రం గ్రహపీడితం || 6.4.52 ||

ప్రసన్నాః సురసాశ్చాపో వనాని ఫలవంతి చ |
ప్రవాంతి నాధికా గంధా యథర్తుకుసుమా ద్రుమాః || 6.4.53 ||

వ్యూఢాని కపిసైన్యాని ప్రకాశంతేఽధికం ప్రభో |
దేవానామివ సైన్యాని సంగ్రామే తారకామయే |
ఏవమార్య సమీక్ష్యేతత్ ప్రీతో భవితుమర్హసి || 6.4.54 ||

ఇతి భ్రాతరమాశ్వాస్య హృష్టః సౌమిత్రిరబ్రవీత్ |
అథావృత్య మహీం కృత్స్నాం జగామ హరివాహినీ || 6.4.55 ||

ఋక్షవానరశార్ధాలైర్నఖద్రంష్ట్రాయుధైరపి |
కరాగ్రైశ్చరణాగ్రైశ్చ వానరైరుద్ధతం రజః || 6.4.56 ||

భీమమంతర్దధే లోకం నివార్య సవితుః ప్రభాం |
సపర్వతవనాకాశం దక్షిణాం హరివాహినీ || 6.4.57 ||

ఛాదయంతీ యయౌ భీమా ద్యామివాంబుదసంతతిః |
ఉత్తరంత్యాశ్చ సేనాయాః సతతం బహుయోజనం || 6.4.58 ||

నదీస్తోతాంసి సర్వాణి సస్యందుర్విపరీతవత్ |
సరాంసి విమలాంభాంసి ద్రుమాకీర్ణాంశ్చ పర్వతాన్ || 6.4.59 ||

సమాన్ భూమిప్రదేశాంశ్చ వనాని ఫలవంతి చ |
మధ్యేన చ సమంతాచ్చ తిర్యక్ చాధశ్చ సావిశత్ || 6.4.60 ||

సమావృత్య మహీం కృత్స్నాం జగామ మహతీ చమూః |
తే హృష్టవదనాః సర్వే జగ్ముర్మారుతరంహసః || 6.4.61 ||

హరయో రాఘవస్యార్థే సమారోపితవిక్రమాః |
హర్షం వీర్యం బలోద్రైకాన్ దర్శయంతః పరస్పరం || 6.4.62 ||

యౌవనోత్సేకజాద్ దర్పాద్ వివిధాంశ్చక్తురధ్వని |
తత్ర కేచిద్ ద్రుతం జగ్మురుత్పేతుశ్చ తథాపరే || 6.4.63 ||

కేచిత్ కిలకిలాం చక్తుర్వానరా వనగోచరాః |
ప్రాస్ఫోటయంశ్చ పుచ్చాని సన్నిజఘ్నుః పదాన్యపి || 6.4.64 ||

భుజాన్ విక్షిప్య శైలాంశ్చ ద్రుమానన్యే బభంజిరే |
ఆరోహంతశ్చ శృంగాణి గిరీణాం గిరిగోచరాః || 6.4.65 ||

మహానాదాన్ ప్రముంచంతి క్ష్వేడామన్యే ప్రచక్తిరే |
ఊరువేగైశ్చ మమృదుర్లతాజాలాన్యనేకశః || 6.4.66 ||

జృంభమాణాశ్చ విక్రాంతా విచిక్రీడుః శిలాద్రుమైః |
తతః శతసహస్రైశ్చ కోటిభిశ్చ సహస్రశః || 6.4.67 ||

వానరాణాం సుఘోరాణాం శ్రీమత్పరివృతా మహీ |
సా స్మ యాతి దివారాత్రం మహతీ హరివాహినీ || 6.4.68 ||

ప్రహృష్టముదితాః సర్వే సుగ్రీవేణాభిపాలితాః |
వానరాస్త్యరితా యాంతి సర్వే యుద్ధాభినందినః |
ప్రమోక్షయిషవః సీతాం ముహూర్తం క్వాపి నావసన్ || 6.4.69 ||

తతః పాదపసంబాధం నానావనసమాయుతం |
సహ్యపర్వతమాసాద్య వానరాస్తే సమారుహాన్ || 6.4.70 ||

కాననాని విచిత్రాణి నదీప్రస్తవణాని చ |
పశ్యన్నపి యయౌ రామః సహ్యస్య మలయస్య చ || 6.4.71 ||

చంపకాంస్తీలకాంశ్చూతానశోకాన్ సిందువారకాన్ |
తినిశాన్ కరవీరాంశ్చ భంజంతి స్మ ప్లవంగమాః || 6.4.72 ||

అంకోలాంశ్చ కరంజాంశ్చ ప్లక్షన్యగ్రోధపాదపాన్ |
జంబూకామలకాన్ నీపాన్ భంజంతి స్మ ప్లవంగమాః || 6.4.73 ||

ప్రస్తరేషు చ రమ్యేషు వివిధాః కాననద్రుమాః |
వాయువేగప్రచలితాః పుష్పైరవకిరంతి తాన్ || 6.4.74 ||

మారుతః సుఖసంస్పర్శో వాతి చందనశీతలః |
షట్పదైరనుకూజద్భిర్వనేషు మధుగంధిషు || 6.4.75 ||

అధికం శైలరాజస్తు ధాతుభిస్తు విభూషితః |
ధాతుభ్యః ప్రసృతో రేణుర్వాయువేగేన ఘట్టితః || 6.4.76 ||

సుమహద్వానరానీకం ఛాదయామాస సర్వతః |
గిరిప్రస్థేషు రమ్యేషు సర్వతః సంప్రపుష్పితాః || 6.4.77 ||

కేతక్యః సిందువారాశ్చ వాసంత్యశ్చ మనోరమాః |
మాధవ్యో గంధపూర్ణాశ్చ కుందగుల్మాశ్చ పుష్పితాః || 6.4.78 ||

చిరిబిల్వా మధూకాశ్చ వంజులా బకులాస్తథా |
రంజకాస్తీలకాశ్చైవ నాగవృక్షాశ్చ పుష్పితాః || 6.4.79 ||

చూతాః పాటలికాశ్చైవ కోవిదారాశ్చ పుష్పితాః |
ముచులిందార్జునాశ్చైవ శింశపాః కుటజాస్తథా || 6.4.80 ||

హింతాలాస్తినిశాశ్చైవ చూర్ణకా నీపకాస్తథా |
నీలాశోకాశ్చ సరలా అంకోలాః పద్మకాస్తథా || 6.4.81 ||

ప్రీయమాణైః ప్లవంగైస్తు సర్వే పర్యాకులీకృతాః |
వాప్యస్తస్మిన్ గిరౌ రమ్యాః పల్వలాని తద్భైవ చ || 6.4.82 ||

చక్రవాకానుచరితాః కారండవనిషేవితాః |
ప్లవైః క్రౌంచైశ్చ సంకీర్ణా వరాహమృగసేవితాః || 6.4.83 ||

ఋక్షైస్తరక్షుభిః సింహైః శార్దులైశ్చ భయావహైః |
వ్యాలైశ్చ బహుభిర్భిమైః సేవ్యమానాః సమంతతః || 6.4.84 ||

పద్మైః సౌగంధికైః పుల్లైః కుముదైశ్చోత్పలైస్తథా |
వారిజైర్వివిధైః పుష్పై రమ్యాస్తత్ర జలాశయాః || 6.4.85 ||

తస్య సానుషు కూజంతి నానాద్విజగణాస్తథా |
స్నాత్వా పీతోద్దకాన్యత్ర జలే క్రీడంతి వానరాః || 6.4.86 ||

అన్యోన్యం ప్లావయంతి స్మ శైలమారుహ్య వానరాః |
ఫలాన్యమృతగంధీని మూలాని కుసుమాని చ || 6.4.87 ||

బభంజర్వానరాస్తత్ర పాదపానాం మదోత్కటాః |
ద్రోణమాత్రప్రమాణాని లంబమానాని వానరాః || 6.4.88 ||

యయుః పిబంతః స్వస్థాస్తే మధూని మధుపింగలాః |
పాదపానవభంజంతో వికర్షంతస్తథా లతాః || 6.4.89 ||

విధమంతో గిరివరాన్ ప్రయయుః ప్లవగర్షభాః |
వృక్షేభ్యోఽస్యే తు కపయో నదంతో మధు దర్పితాః || 6.4.90 ||

అన్యే వృక్షాన్ ప్రపద్యంతే ప్రపిబంత్యపి చాపరే |
 బభూవ వసుధా తైస్తు సంపూర్ణా హరిపుంగవైః |
 యథా కమలకేదారైః పక్షైరివ వసుంధరా || 6.4.91 ||

మహేంద్రమథ సంప్రాప్య రామో రాజీవలోచనః |
 ఆరురోహ మహాబాహుః శిఖరం ద్రుమభూషితం || 6.4.92 ||

తతః శిఖరమారుహ్య రామో దశరథాత్మజః |
 కూర్మమీనసమాకీర్ణమపశ్యత్ సలీలాశయం || 6.4.93 ||

తే సహ్యం సమతిక్రమ్య మలయం చ మహాగిరిం |
 ఆసేదురానుపూర్వైః సముద్రం భీమనిఃస్వనం || 6.4.94 ||

అవరుహ్య జగామాశు వేలావనమనుత్తమం |
 రామో రమయతాం శ్రేష్ఠః ససుగ్రీవః సలక్ష్మణః || 6.4.95 ||

అథ ధౌతోపలతలాం తోయౌఘైః సహసోత్థితైః |
 వేలామాసాద్య విపులాం రామో వచనమబ్రవీత్ || 6.4.96 ||

ఏతే వయమనుప్రాప్తాః సుగ్రీవ వరుణాలయం |
 ఇహేదానీం విచింతా సా యా నః పూర్వముపస్థితా || 6.4.97 ||

అతః పరమతీరోఽయం సాగరః సరితాం పతిః |
 న చాయమనుపాయేన శక్యస్తరితుమర్ణవః || 6.4.98 ||

తదిహైవ నివేశోఽస్తు మంత్రః ప్రస్తూయతామిహ |
 యథేదం వానరబలం పరం పారమవాప్పుయాత్ || 6.4.99 ||

ఇతీవ స మహాబాహుః సీతాహరణకర్పితః |
 రామః సాగరమాసాద్య వాసమాజ్ఞాపయత్ తదా || 6.4.100 ||

సర్వాః సేనా నివేశ్యంతాం వేలాయాం హరిపుంగవ |
సంప్రాప్తో మంత్రకాలో నః సాగరస్యేహ లంఘనే || 6.4.101 ||

స్వాం స్వాం సేనాం సముత్స్సృజ్య మా చ కశ్చిత్ కుతో వ్రజేత్ |
గచ్ఛంతు వానరాః శూరా జ్ఞేయం ఛన్నం భయం చ నః || 6.4.102 ||

రామస్య వచనం శ్రుత్వా సుగ్రీవః సహలక్ష్మణః |
సేనాం నివేశయత్ తీరే సాగరస్య ద్రుమాయుతే || 6.4.103 ||

విరరాజ సమీపస్థం సాగరస్య చ తద్ బలం |
మధుపాండుజలః శ్రీమాన్ ద్వితీయ ఇవ సాగరః || 6.4.104 ||

వేలావనముపాగమ్య తతస్తే హరిపుంగవాః |
నివిష్టాశ్చ పరం పారం కాంక్షమాణా మహోదధేః || 6.4.105 ||

తేషాం నివిశమానానాం సైన్యసన్నాహానిఃస్వనః |
అంతర్ధాయ మహానాదమర్ణవస్య ప్రశుశ్రువే || 6.4.106 ||

సా వానరాణాం ధ్వజినీ సుగ్రీవేణాభిపాలితా |
త్రిధా నివిష్టా మహతీ రామస్యార్థపరాభవత్ || 6.4.107 ||

సా మహార్ణవమాసాద్య హృష్టా వానరవాహినీ |
వాయువేగసమాధూతం పశ్యమానా మహార్ణవం || 6.4.108 ||

దూరపారమసంబాధం రక్షోగణనిషేవితం |
పశ్యంతో వరుణావాసం నిషేదుర్హరియాధపాః || 6.4.109 ||

చండనక్రగ్రాహఘోరం క్షపాదౌ దివసక్షయే |
హసంతమివ ఫేనౌఘైర్పృత్యంతమివ చోర్మిభిః || 6.4.110 ||

చంద్రోదయే సముద్యూతం ప్రతిచంద్రసమాకులం |
చండానిలమహాగ్రాహైః కీర్ణం తిమితిమింగిలైః || 6.4.111 ||

దీప్తభోగైరివాకీర్ణం భుజంగైర్వరుణాలయం |
అవగాఢం మహాసత్త్వైర్నానాశైలసమాకులం || 6.4.112 ||

సుదుర్గం దుర్గమార్గం తమగాఢమసురాలయం |
మకరైర్నాగభోగైశ్చ విగాఢా వాతలోలితాః |
ఉత్పేతుశ్చ నిపేతుశ్చ ప్రహృష్టా జలరాశయః || 6.4.113 ||

అగ్నిచూర్ణమివావిధ్ధం భాస్వరాంబుమహోరగం |
సురారినిలయం ఘోరం పాతాలవిషయం సదా || 6.4.114 ||

సాగరం చాంబరప్రఖ్యమంబరం సాగరోపమం |
సాగరం చాంబరం చేతి నిర్విశేషమదృశ్యత || 6.4.115 ||

సంప్రకృతం నభసాప్యంభః సంప్రకృతం చ నభోఽంభసా |
తాదృగ్రూపే స్మ దృశ్యేతే తారారత్నసమాకులే || 6.4.116 ||

సముత్పతితమేఘస్య వీచిమాలాకులస్య చ |
విశేషో న ద్వయోరాసీత్ సాగరస్యాంబరస్య చ || 6.4.117 ||

అన్యోన్యైరహతాః సక్తాః సస్వనుర్భీమనిఃస్వనాః |
ఊర్మయః సింధురాజస్య మహాభేర్య ఇవాంబరే || 6.4.118 ||

రత్నైఘజలసన్నాదం విషక్తమివ వాయునా |
ఉత్పతంతమివ క్రుద్ధం యాదోగణసమాకులం || 6.4.119 ||

దదృశుస్తే మహాత్మానో వాతాహతజలాశయం |
అనిలోద్ధాతమాకాశే ప్రవలాంతమివోర్మిభిః || 6.4.120 ||

తతో విస్మయమాపన్నా హరయో దదృశుః స్థితాః |
భ్రాంతోర్మిజాలసన్నాదం ప్రలోలమివ సాగరం || 6.4.121 ||

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే చతుర్థః సర్గః ||